

## Mire jó a hatalom?

*Sárvári György cikksorozata konkrét példákon, hazai menedzserek életéből vett eseteken keresztül ad útmutatást, hogyan érdemes kezelniük a vállalatok vezetőinek – és a beosztottaiknak – az őket érő kihívásokat. Ha van közkinccsé tehető élményük, esetleg kérdésük, küldjék el a [figyelo@sanomabp.hu](mailto:figyelo@sanomabp.hu) címre, s szerzőnk írásaiban igyekszik majd megválaszolni azokat.*

Az igazi vezető nem törekszik önmagára a hatalomra, azt csupán eszköznek tekinti, hogy a segítségével megfelelő irányba tudjon haladni.

Gabriel García Márquez írta a Száz év magányban, hogy ahol megjelenik a politika, ott az emberi kapcsolatok megromlanak. A politikusokat és a „magasság irányított” vezetőket – tisztelet a kivételnek –, a hatalom elérése és megtartása mozgatja. Ezzel szemben az elhivatott ember számára a hatalomhoz vezető út csupán eszköz: az annak révén elért haladás mértéke, sebessége és iránya a mértékadó, a cél másodlagossá, azaz megváltoztathatóvá válik. Nem az a fontos, hogy elérje-e a célját, mert arra összpontosít, amit éppen csinál, amivel vagy akivel találkozik. Sohasem egy helyzet megszilárdítására, vagy egy konkrét cél elérésére törekszik, következésképpen nem célról célra éli az életét, hanem sokkal inkább az események láncolatában. Az elhivatott ember szabad, mert nincsenek kényszerei, nem kívülről vezérelt.

### RABSZOLGA.

Az átlagpolitikus és a „megélhetési vezető” bár elérheti és megtarthatja elsődleges célját, a hatalmat, mégis rabszolga marad. Folyamatosan ki kell ugyanis szolgálnia és fenn kell tartania az elért helyzetet, a kitűzött ideát – durvábban: az ideológiává silányodott eszméket. Ilyenkor általában a következő indokokat lehet hallani: „amíg nem találok jobbat, nem váltok”, „jobb, ha mi vagyunk itt, mint mások”, „itt sem jó, de máshol még rosszabb”. Hogyan viszonyul mindez a hatalmi játszmákhoz? A „mesterséges”, azaz kinevezett – vagy kívülről megerősített – vezető számára a cél az irányítás megszilárdítása, kézben tartása, míg a természetes vezető számára a hatalom pusztán eszköz, amit persze el lehet veszíteni. Ilyen értelemben a hatalom következménye és nem célja a természetes erőnek.

Amikor valaki sérülései, veszteségei, vagy akár csak egyoldalú vágyai révén arra a konklúzióra jutott, hogy „jobb, ha én vagyok felül, mert kevésbé sérülök, hiszen én kontrollálom a helyzetet”, akkor óhatatlanul hatalmi játéktérbe került. Ez a törekvés legtöbbször nem tudatos, sokkal inkább menekülés a „kiszolgáltatottságtól”, a sérülés újabb lehetőségétől. Ha valaki gyerekkorában sokszor élte át, hogy szülei haragjának az ütközőpontjába

került, és rajta csapódott le szülei egymás iránt érzett haragja, frusztráltsága, akkor tudattalanul arra törekszik, hogy ezt a nehéz ütközőszerepet kivédje. Ennek egyik módja, hogy elkerül minden olyan helyzetet, ami hasonlít az érdekkonfliktusok kereszttüzeiben állásra. Az ilyen ember konfliktuskerülő lesz. Vagy úgy, hogy minden helyzetben ő akar a „megmondó ember” lenni, vagy úgy, hogy magára húz minden lehetséges konfliktust, és „elviszi a balhét”, azaz állandóan kompromisszumokba menekül. Mindkét magatartás megbetegítő. A minden kritikát elnyomó, megmondó ember működési forma a belső feszültség révén magas vérnyomást, érrendszeri problémákat, esetleg légzési nehézséget okoz. A konfliktus elől elhajló, kompromisszumkereső, taktikázó ember betegsége sokszor gerincprobléma, mozgásszervi vagy kilégzési nehézség.

### ÖNVESZÉLYES „URALKODÁS”.

Egy vezérigazgató, akit a beosztottai a háta mögött „Kis Hitlernek” hívtak, mindig mindent kézben tartott, tipikusan a megmondó vezér szerepét töltötte be. Néhány év „uralkodás” után, amikor a problémákat már nem lehetett felülről egyszerűen visszafajítani a rendszerbe, megbetegedett. Minden nap reggel 8-tól délután 4-ig 38 fok fölötti láz vett rajta erőt. Az orvosok nem tudták megmondani, mi baja lehet, mert minden lelete negatív volt. A külső tüzet még el tudta oltani, de a belsőt már nem.

Mindannyian hordozunk sebeket, mindannyian esendők vagyunk. A kérdés viszont az, hogy ezzel az esendőséggel szembenézünk, vagy elkendőzzük a hatalom leple mögé. Egy osztrák lapban olvastam, hogy egy rettegett skinhead vezér, milyen meghatóan beszélt az anyukájához fűződő érzékeny viszonyáról, illetve mennyire erős volt benne az anyjának megfelelni akarás... A vezetői szerep nagyon erős személyiséget kíván. Ennek lényege, hogy milyen mértékben képes valaki a saját esendőségével szembenézni, mennyire képes kívülről kritikát elfogadni, s milyen mértékben képes vállalni veszteséget.

### SÁRVÁRI GYÖRGY

A szerző a Neosys Szervezetfejlesztő és Tanácsadó Kft. ügyvezető igazgatója.